

งานและผล้งาน

งานเนื่องจากแรงคงตัว

ในทางฟิสิกส์ งาน หมายถึง ผลของแรงที่กระทำให้วัตถุเคลื่อนที่ตามแนวแรง หาค่าได้โดยผลคูณระหว่างขนาดของแรงกับระยะทางที่วัตถุเคลื่อนที่ตามแนวแรง

งานมีหน่วยเป็นนิวตัน-เมตร หรือจูล

งานเป็นปริมาณสเกลาร์ หาได้จากสมการ

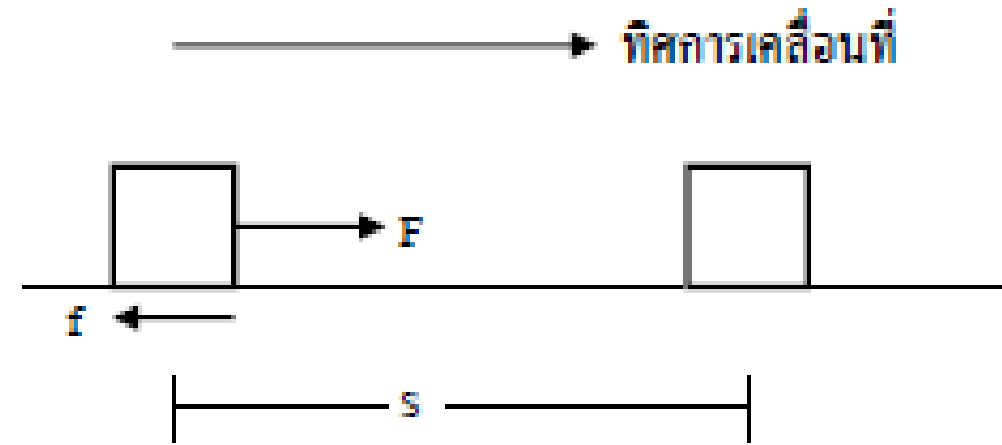
$$W = Fs$$

เมื่อ W งานที่ทำโดยแรง F มีหน่วยเป็น จูล

s ระยะที่วัตถุเคลื่อนที่ตามแนวทาง มีหน่วยเป็นเมตร

งานเนื่องจากแรงชนิดต่าง ๆ

กำหนดมวล m ถูกทำให้เคลื่อนที่บนพื้นผิวขรุขระด้วยแรง F ได้ระยะทาง s ดังรูปที่ 5.3

รูปที่ 5.3

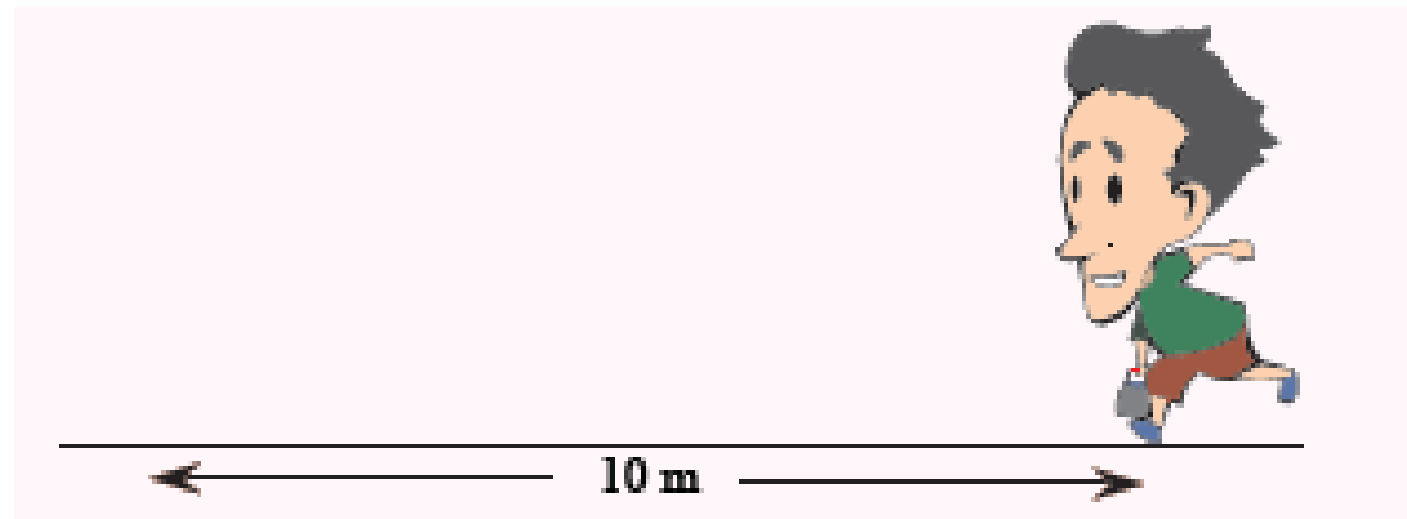
จะเห็นว่าแรงกระทำต่อวัตถุ 2 แรง คือ

1. แรง F ในแนวระดับ งานที่กระทำโดยแรง F คือ $W_F = Fs$
2. แรงเสียดทาน f เนื่องจากแรง f มีทิศตรงข้ามกับการเคลื่อนที่ งานที่ทำโดยแรง f คือ $W_f = -fs$

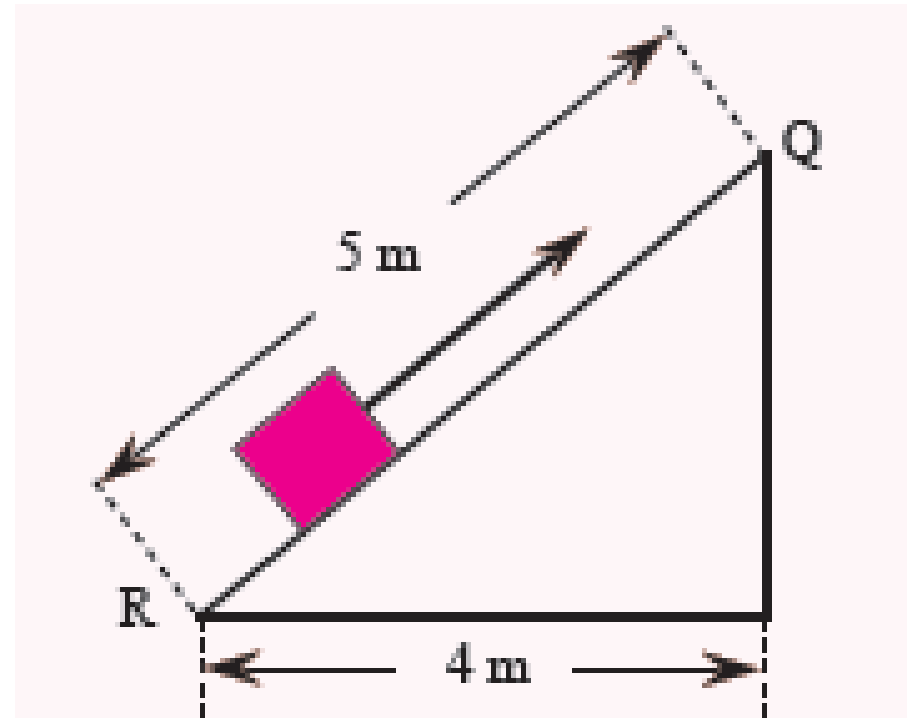
$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น งานทั้งหมดคือ } W &= W_F - W_f \\ &= Fs + (-fs) \\ &= Fs - fs \\ &= (F - f)s \end{aligned}$$

$$\therefore W = \sum Fs \dots\dots\dots(5.3)$$

1. ชาวบ้านคนหนึ่งหิ้วถังน้ำหนัก 200 นิวตัน เคลื่อนที่ไปบนพื้นราบได้ระยะทาง 10 เมตร ดังรูป จงหางานในการหิ้วน้ำ

2. นักเรียนคนหนึ่งดึงก้อนวัตถุน้ำหนัก 5 นิวตัน เคลื่อนที่บนพื้นเอียงที่มีแรงเสียดทานน้อยมากจาก R ถึง Q ดังรูป จงหางานที่ใช้ในการเคลื่อนวัตถุ จาก R ถึง Q

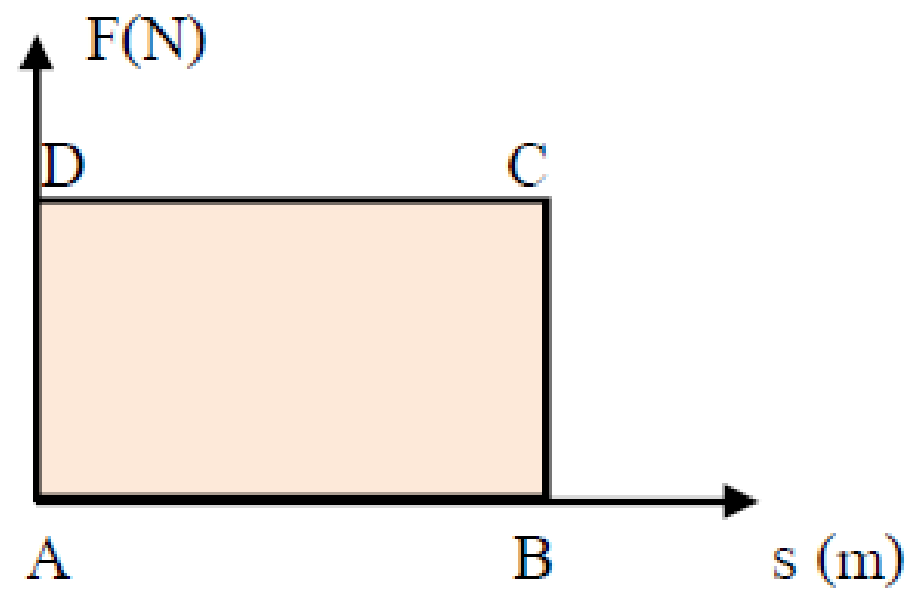
3. วัตต์หนึ่งออกแรง 124 นิวตัน ลากเลื่อนไปบนพื้นราบ โดยแนวแรงทำมุม 30 องศา กับพื้น จงหางานเนื่องจากแรงนี้ เมื่อลากเลื่อนเคลื่อนที่ไปตามพื้นราบเป็นระยะทาง 0.5 กิโลเมตร

4. ชายคนหนึ่งใช้เชือกลากกล่องไม้มวล 60 กิโลกรัม ด้วยอัตราเร็วสม่ำเสมอ เป็นระยะทาง 1.0 กิโลเมตร ถ้าสัมประสิทธิ์ความเสียดทานระหว่างพื้นกับกล่องไม้เท่ากับ 0.02 จงหา
- ก. งานที่ชายคนนั้นทำ
 - ข. งานเนื่องจากแรงเสียดทานระหว่างพื้นกับกล่องไม้

การหางานด้วยวิธีคำนวณจากพื้นที่ใต้กราฟ

1. ถ้าแรงที่กระทำต่อวัตถุคงที่ จะเขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรง F กับระยะทาง S

ดังรูป

จากรูป

$$AD = F$$

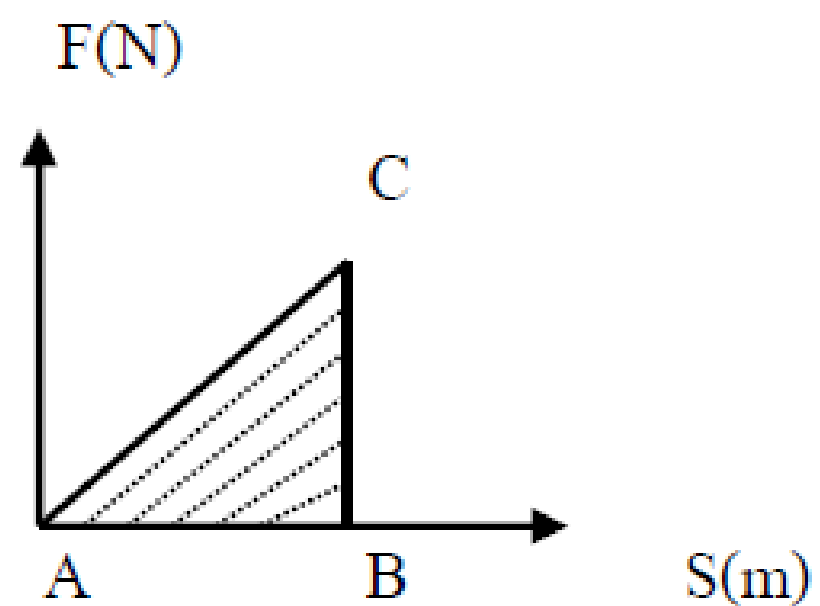
$$AB = S$$

พื้นที่ของสี่เหลี่ยม

$$\begin{aligned} ABCD &= AD \times AB \\ &= FS \end{aligned}$$

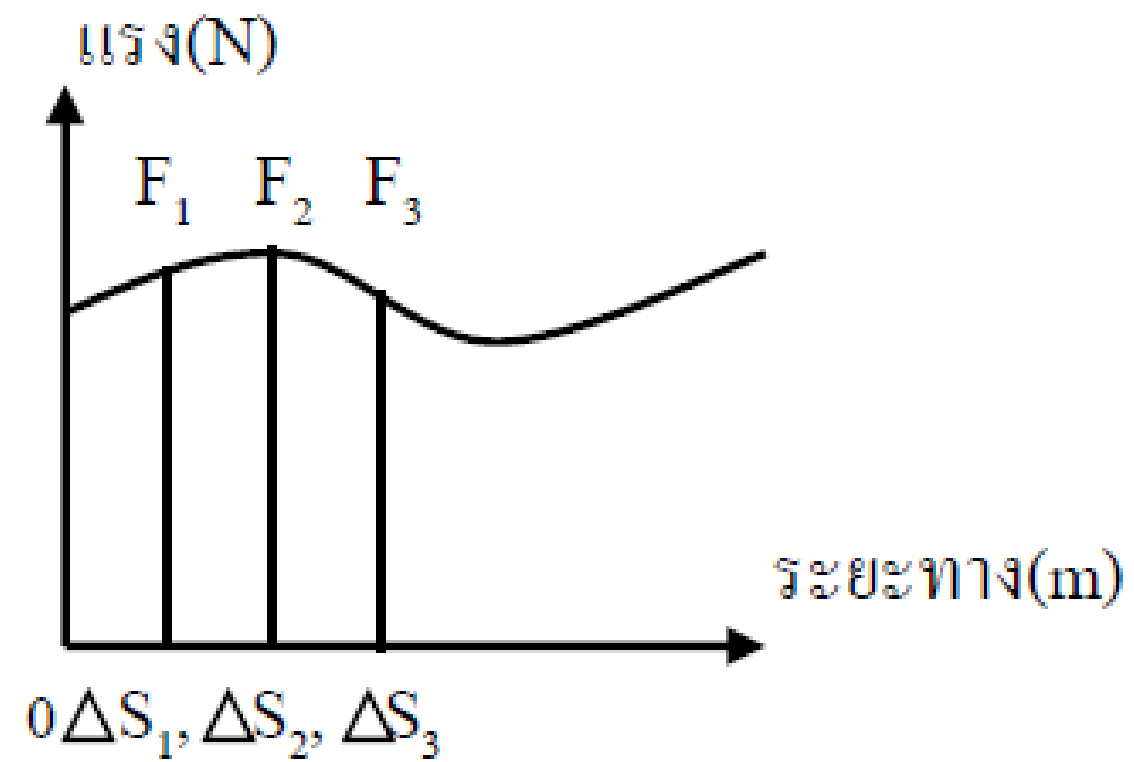
2. ถ้าแรงกระทำต่อวัตถุเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ จะเขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง F กับ ระยะทาง S ดังรูป

$$\begin{aligned} \text{พื้นที่ใต้กราฟ } \Delta ABC &= \frac{1}{2} \times BC \times AB \\ &= \frac{1}{2} FS \end{aligned}$$

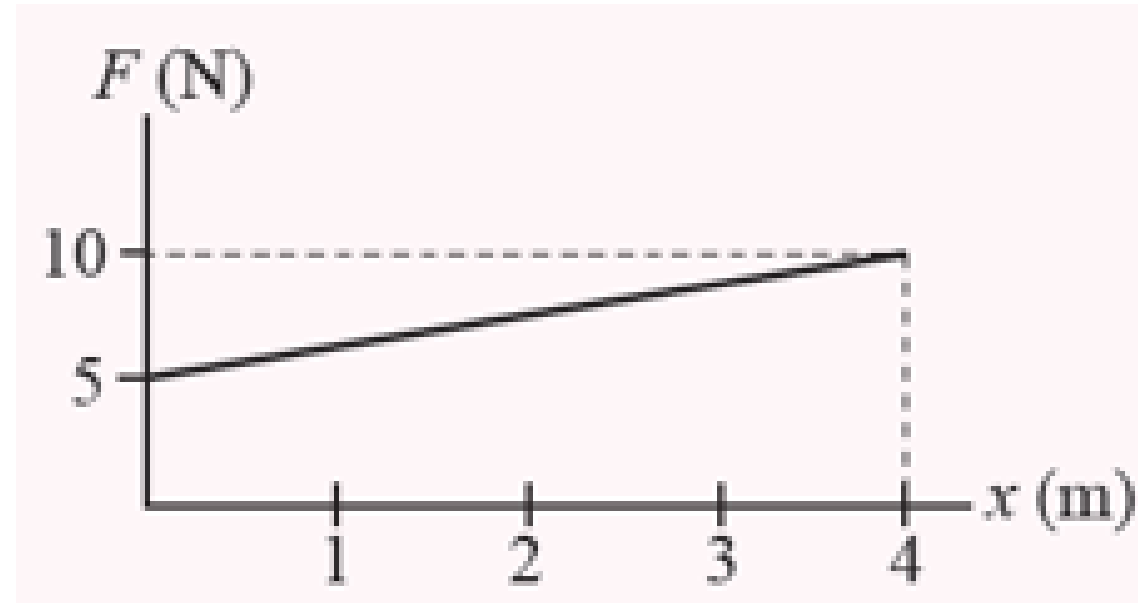
3. ถ้าแรงที่กระทำต่อวัตถุไม่สม่ำเสมอ สามารถหางานได้โดยการหาพื้นที่ใต้กราฟ ระหว่างแรงกับระยะทาง S โดยใช้วิธีแบ่งหาพื้นที่ย่อยๆ แล้วนำมารวมกัน

งานทั้งหมด $W = F_1 \Delta S_1 + F_2 \Delta S_2 + \dots + F_m \Delta S_n$

5. กราฟระหว่างแรงกับการเคลื่อนที่ไปตามพื้นราบลื่นของวัตถุเป็นดังรูป
จงหางานที่กระทำโดยแรงที่เคลื่อนที่มวลไปตามทางเป็นระยะเท่ากับ 4.0 เมตร

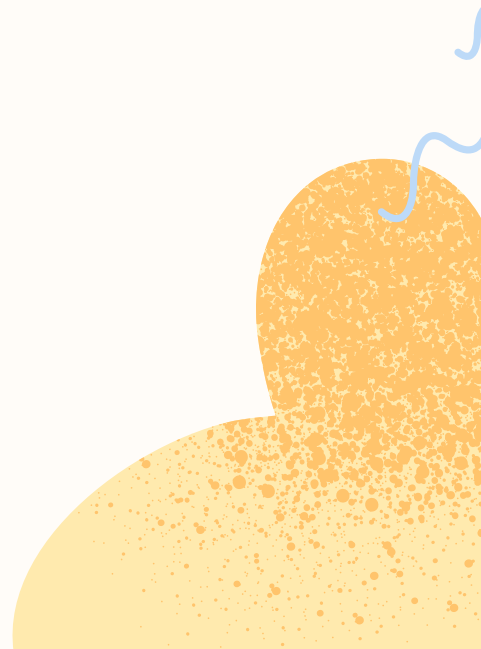
.....

.....

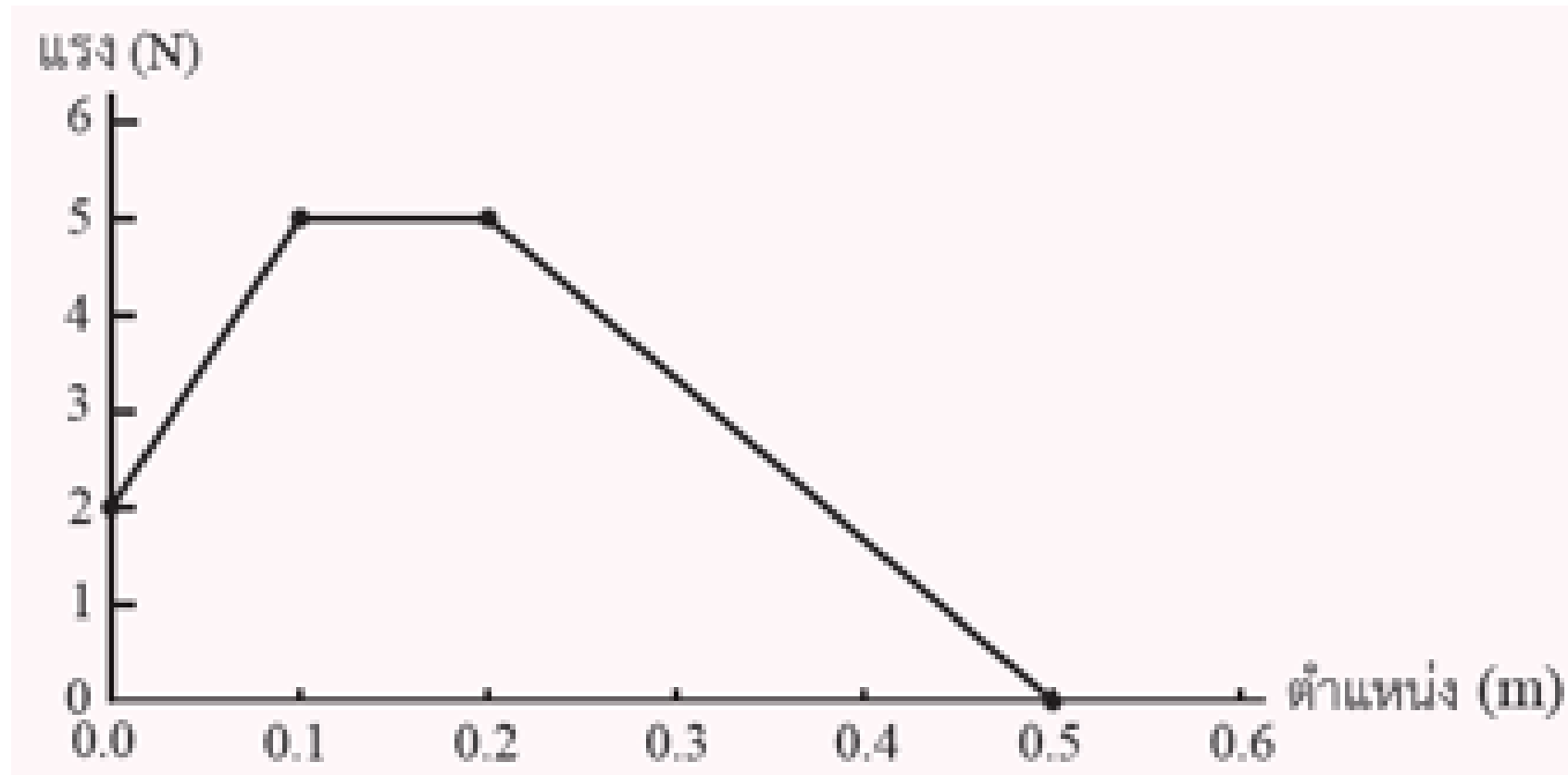
.....

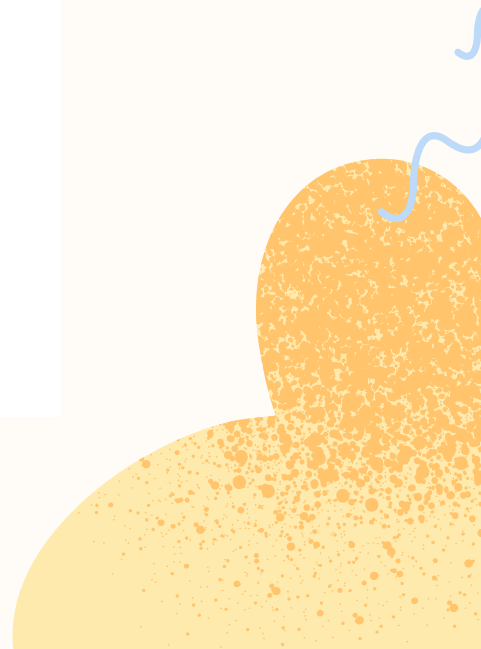
.....

.....

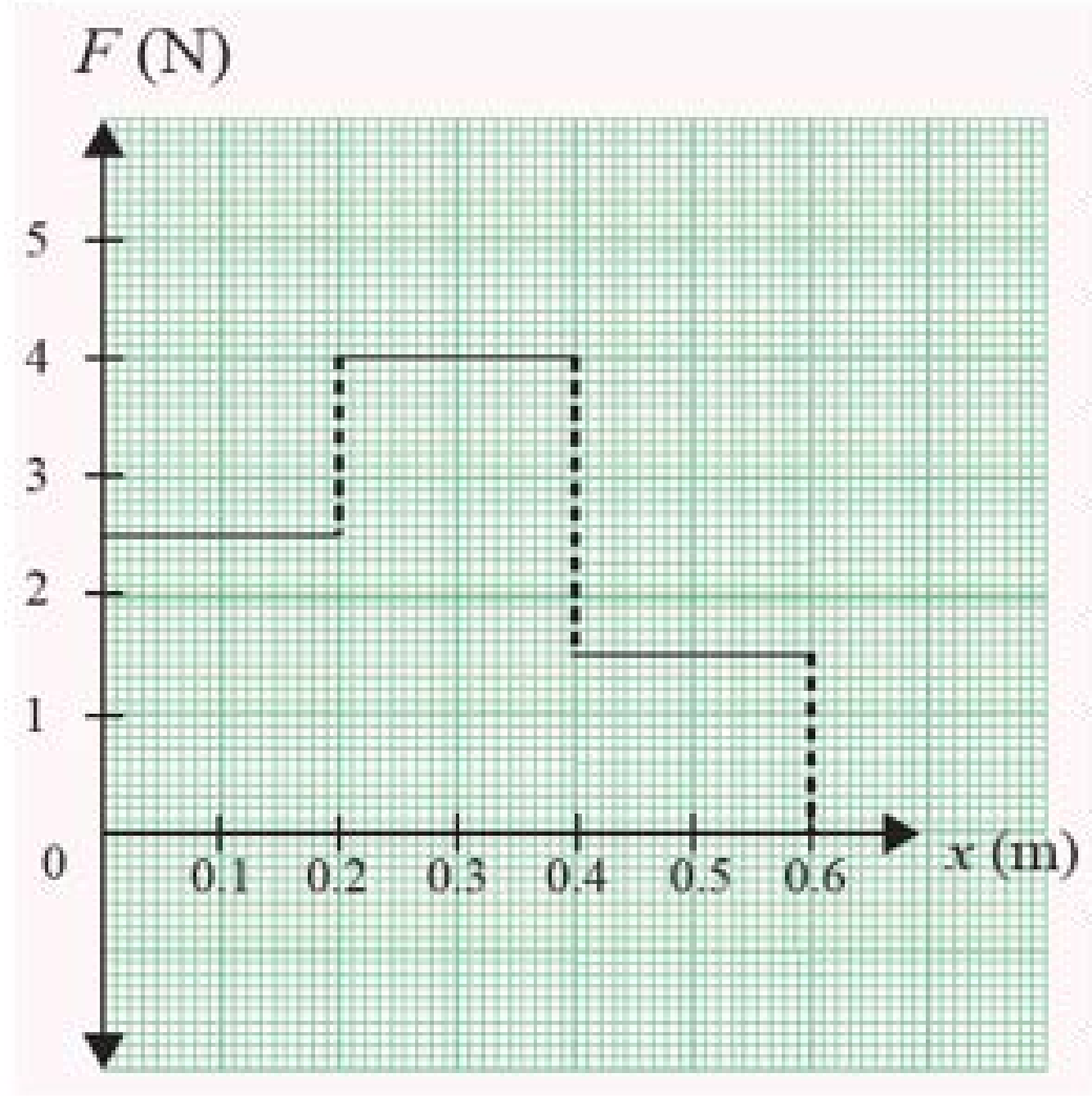

6. กราฟความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของแรงที่กระทำต่อมวลก้อนหนึ่งกับการกระจัดแสดงดังรูป โดยแรงและการกระจัดมีทิศทางเดียวกัน งานทั้งหมดของแรงนี้เป็นเท่าใด

7. แรงไม่คงตัวกระทำต่อมวลก้อนหนึ่ง ถ้ากราฟระหว่างแรงกับขนาดการกระจัดในแนวการเคลื่อนที่เป็นดังรูป งานของแรงแวนี้มีค่าประมาณเท่าใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

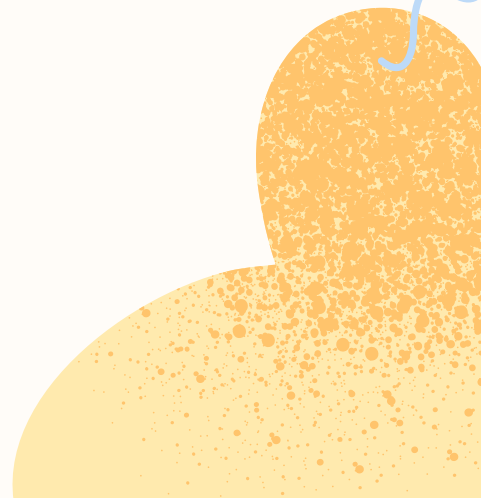
.....

.....

.....

.....

.....

5.3 กำลัง (Power)

ในทางฟิสิกส์ กำลัง หมายถึง ปริมาณงานที่ทำได้ในหนึ่งหน่วยเวลา

กำลัง = งานที่ทำได้อ / เวลาที่ใช้ในการทำงาน

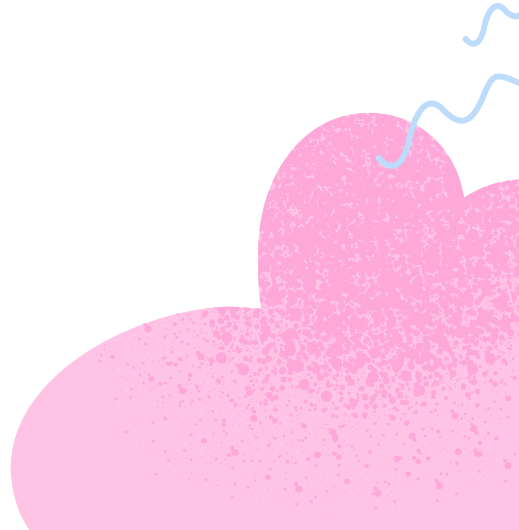
หรือ
$$P = \frac{W}{t} = \frac{Fs}{t} = Fv \dots\dots\dots(5.4)$$

เมื่อ P คือ กำลัง มีหน่วยเป็นจูลต่อวินาทีหรือวัตต์

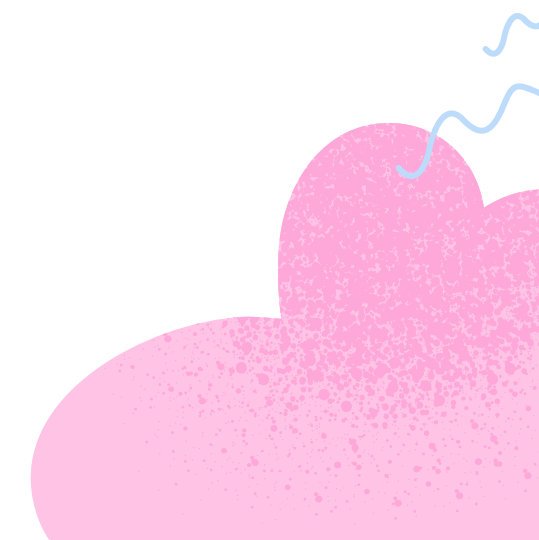
t คือ เวลาที่ใช้ในการทำงาน มีหน่วยเป็นวินาที

หน่วยของกำลังนอกจาก วัตต์ แล้วนิยมบอกเป็นแรงม้า โดย 1 แรงม้าเท่ากับ 746 วัตต์

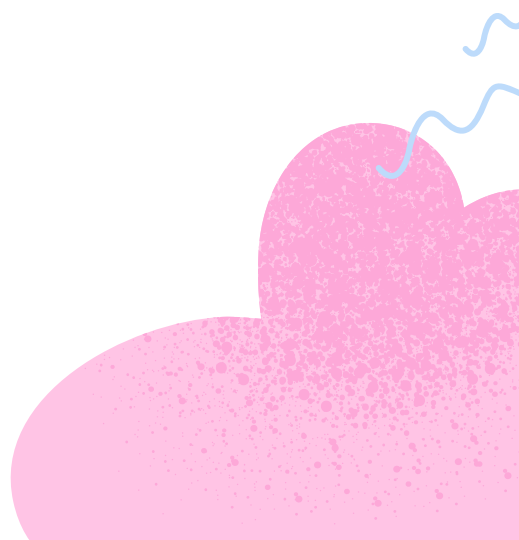
เช่น การวัดกำลังของเครื่องยนต์ กำลังมอเตอร์ไฟฟ้า เป็นต้น

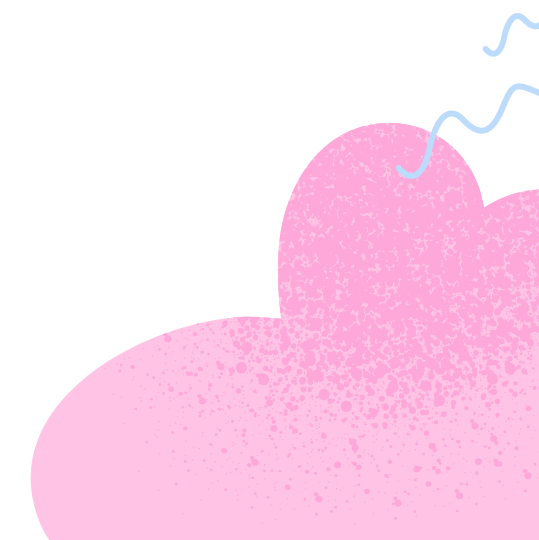
-
-
8. นักวิ่งคนหนึ่งมีมวล 60 กิโลกรัม วิ่งแข่งขึ้นชั้นอาคาร 25 ชั้น ด้วยอัตราคงตัวโดยใช้เวลา 10 นาที แต่ละชั้นสูง 3.2 เมตร จงหาค่ากำลังเฉลี่ยของนักวิ่ง

9. เครื่องยนต์ของเรือลำหนึ่งมีกำลัง 3 กิโลวัตต์ สามารถทำให้เรือแล่นได้ด้วยความเร็วคงตัว 5.0 กิโลเมตรต่อชั่วโมง จงหาแรงจากเครื่องยนต์ที่ทำให้เรือลำนี้แล่น

10. เครื่องยนต์ของรถยนต์คันหนึ่งมีกำลัง 60 กิโลวัตต์ ถ้าแรงจากเครื่องยนต์ทำให้รถเคลื่อนที่มค่า 4,000 นิวตัน รถยนต์สามารถเคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็วกี่กิโลเมตรต่อชั่วโมง

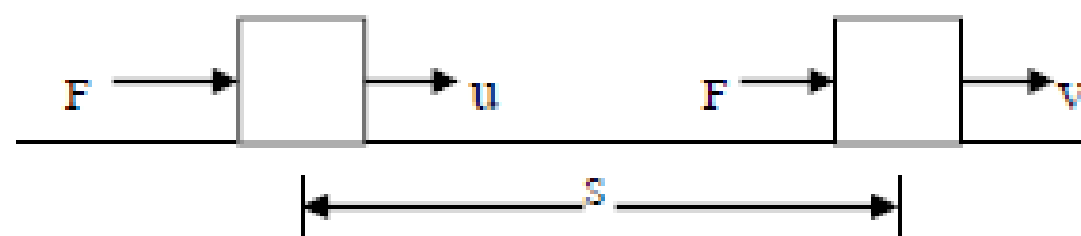

5.4 พลังงานกล

พลังงาน คือ ความสามารถในการทำงานได้ พลังงานมีหลายรูปด้วยกัน เช่น พลังงานความร้อน พลังงานกล พลังงานไฟฟ้า เป็นต้น ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะพลังงานกลซึ่งประกอบด้วยพลังงานจลน์และพลังงานศักย์

5.4.1 พลังงานจลน์ (Kinetic Energy, E_k)

พลังงานจลน์ หมายถึง พลังงานของวัตถุที่กำลังเคลื่อนที่
ความสัมพันธ์ระหว่างงานกับอัตราเร็ว

รูปที่ 5.4 การเคลื่อนที่ของวัตถุโดยแรง

จากกฎข้อที่ 2 ของนิวตัน $F = ma$ ดังนั้น $a = \frac{F}{m}$ ในกรณีที่วัตถุเคลื่อนที่ได้ระยะทาง s ด้วยขนาดความเร่ง a โดยมีอัตราเร็วต้นเป็น u และอัตราเร็วสุดท้ายเป็น v จะมีความสัมพันธ์กันคือ

$$2as = v^2 - u^2$$

$$2\frac{F}{m}s = v^2 - u^2$$

$$Fs = \frac{1}{2}m(v^2 - u^2) \dots\dots\dots(5.5)$$

ในกรณีที่วัตถุเคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็วต้น (u) เป็นศูนย์จะได้ว่า

$$Fs = \frac{1}{2}mv^2 \dots\dots\dots(5.6)$$

หมายความว่า วัตถุมวล m เคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็ว v สามารถทำงานได้เท่ากับ $\frac{1}{2}mv^2$

หรือกล่าวได้ว่า งานที่กระทำต่อวัตถุจะเปลี่ยนไปเป็นพลังงานจลน์ของวัตถุ จะได้ว่า

$$E_k = \frac{1}{2}mv^2 \dots\dots\dots(5.7)$$

ถ้าวัตถุเคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็วต้นไม่เท่ากับศูนย์ ($u \neq 0$)

จากสมการ (5.5)

$$\begin{aligned}Fs &= \frac{1}{2}m(v^2 - u^2) \\ &= \frac{1}{2}mv^2 - \frac{1}{2}mu^2\end{aligned}$$

$$\text{หรือ } w = \frac{1}{2}mv^2 - \frac{1}{2}mu^2 \dots\dots\dots(5.8)$$

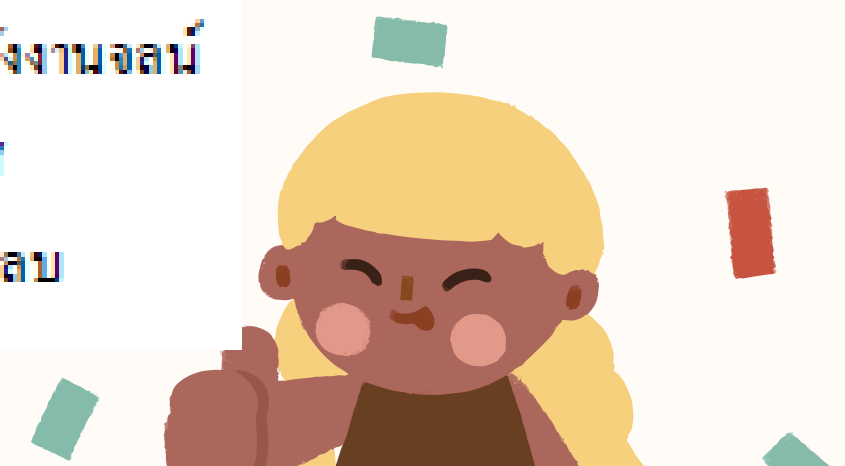
$$\text{ให้ } E_{k1} = \frac{1}{2}mu^2$$

$$E_{k2} = \frac{1}{2}mv^2$$

$$\text{ดังนั้น } w = E_{k2} - E_{k1} \dots\dots\dots(5.9)$$

$$\text{หรือ } W = \Delta E_k \dots\dots\dots(5.10)$$

นั่นคือ งานเนื่องจากแรงที่กระทำต่อวัตถุจะเท่ากับพลังงานจลน์ที่เปลี่ยนไป พลังงานจลน์ของวัตถุที่เปลี่ยนไป อาจลดหรือเพิ่มก็ได้ขึ้นอยู่กับทิศของแรงที่กระทำ คือ ถ้างานของแรงที่มีทิศเดียวกับการเคลื่อนที่ของวัตถุจะเป็นบวก แต่ถ้างานของแรงมีทิศต้านการเคลื่อนที่ของวัตถุจะเป็นลบ

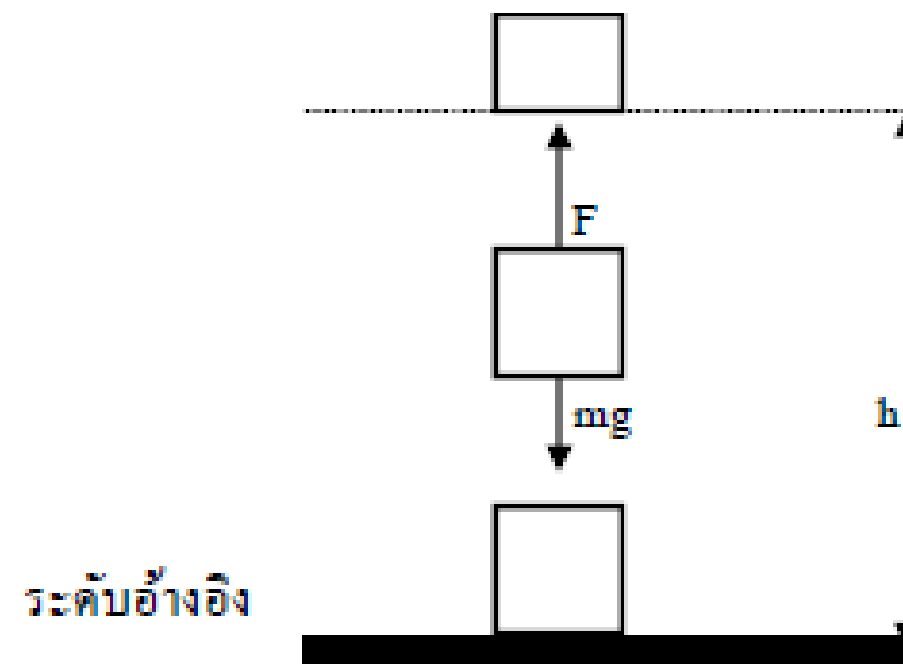

5.4.2 พลังงานศักย์ (Potential Energy)

พลังงานศักย์ คือพลังงานที่สะสมอยู่ในวัตถุในขณะที่วัตถุอยู่นิ่ง ซึ่งประกอบด้วยพลังงานศักย์โน้มถ่วงและพลังงานศักย์ยืดหยุ่น

5.4.2.1 พลังงานศักย์โน้มถ่วง

เป็นพลังงานที่สะสมอยู่ในวัตถุที่อยู่สูงกว่าระดับอ้างอิง เกิดขึ้นเนื่องจากแรงโน้มถ่วงของโลกที่กระทำต่อวัตถุ เช่น ยกวัตถุมวล m ให้สูงขึ้นไปในแนวตั้งจากระดับอ้างอิงเป็นระยะ h ด้วยอัตราเร็วคงที่ จะต้องออกแรง F อย่างน้อยเท่ากับน้ำหนักของวัตถุ คือ mg

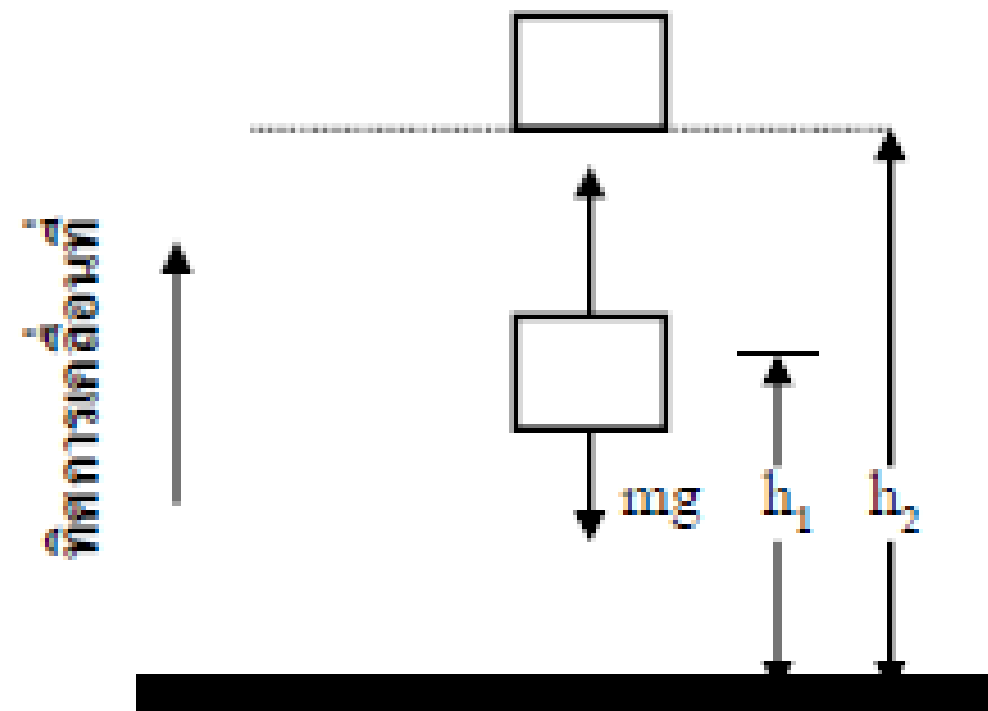

สภาพที่มวล m อยู่นิ่งด้วยความสูง h และทำให้เกิดแรงได้ตั้งนั้นวัตถุมวล m มีพลังงานอยู่แต่เป็นพลังงานขณะหยุดนิ่งและมีความเกี่ยวข้องกับความโน้มถ่วง จึงเรียกพลังงานศักย์เนื่องจากความโน้มถ่วง ตั้งนั้น

จะได้ว่า $E_p = mgh \dots\dots\dots(5.11)$

พิจารณากรณีที่ตำแหน่งเดิมของวัตถุไม่อยู่ในระดับอ้างอิง เช่น เดิมวัตถุอยู่ในระดับอ้างอิง h_1 แล้วถูกยกขึ้นไปเป็นระดับ h_2 จากระดับอ้างอิง ดังรูป

จะเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$E_{p1} = mgh_1$$

$$E_{p2} = mgh_2$$

ดังนั้น

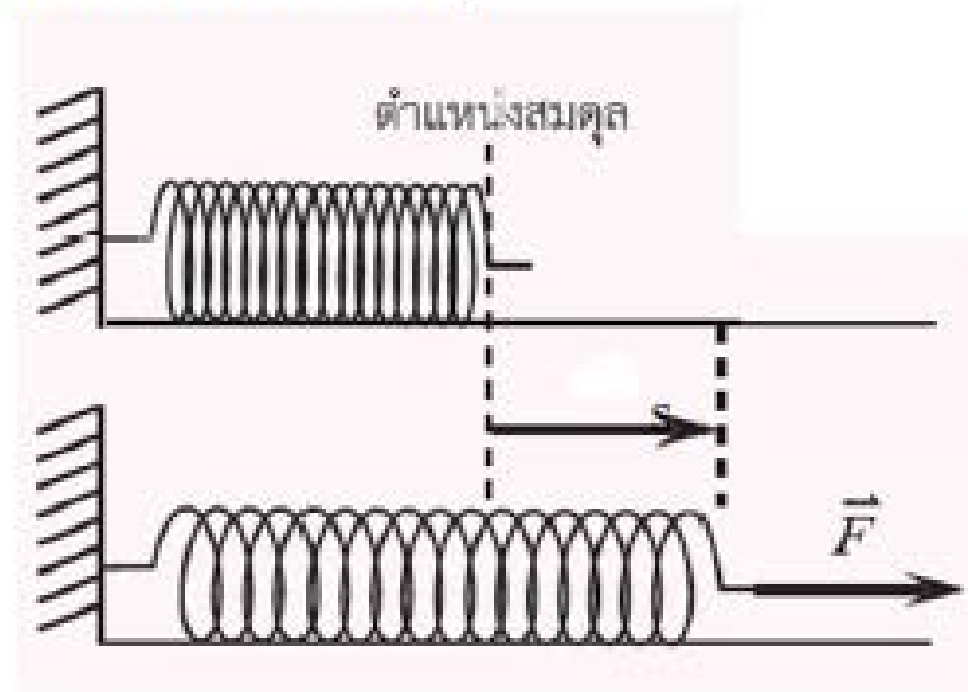
$$\Delta E_p = mgh_2 - mgh_1 \dots\dots\dots (5.12)$$

ซึ่งสรุปได้ว่า งานที่ทำในการยกวัตถุให้สูงจากเดิมจะทำกับพลังงานศักย์โน้มถ่วงที่เพิ่มขึ้น

การเปลี่ยนแปลงพลังงานศักย์โน้มถ่วงของวัตถุไม่ขึ้นอยู่กับเส้นทางการเคลื่อนที่ แต่จะขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงระดับอย่างเดียว คือขึ้นอยู่กับความสูงของวัตถุจากระดับอ้างอิงเท่านั้น

5.4.2.2 พลังงานศักย์ยืดหยุ่น

พลังงานศักย์ยืดหยุ่น หมายถึง พลังงานศักย์ที่สะสมอยู่ในสปริงหรือวัตถุที่ยืดหยุ่นอื่น ๆ ขณะที่ยืดออกหรือหดเข้าจากตำแหน่งสมดุล

รูป 5.5 การดึงให้ยืดออก

เมื่อสปริงยืดหรือหด จะทำให้เกิดแรง F ในสปริง โดยขนาดของแรงในสปริงจะแปรผันตรงกับระยะที่สปริงยืดหรือหด

$$F \propto s$$

$$F = -ks$$

เครื่องหมาย (-) หมายถึงทิศของแรง F กับทิศของ s มีทิศตรงข้ามกันเสมอ

$$\therefore \text{ขนาดของแรง } F = ks$$

เมื่อ k เป็นค่าคงตัวเรียกว่าค่าคงตัวของสปริง

งานที่ทำให้สปริงยืด หรือหดระยะ s จากตำแหน่งสมดุล หาได้จากผลคูณระหว่างขนาดของแรงดึงกลับเฉลี่ยของสปริงยืดหรือหด

จาก $W = Fs$

กำหนดให้ $F =$ แรงเฉลี่ยดึงกลับของสปริง

$s =$ ระยะทางที่สปริงยืดหรือหด

ดังนั้น $F = \frac{0 + ks}{2}$

(แรงที่จุดเริ่มต้น $= 0$, แรงที่ระยะสปริงยืดหด $= ks$)

$$\therefore W = \frac{1}{2}kss$$

$$W = \frac{1}{2}kS^2 \dots\dots\dots(5.14)$$

จากสมการ(9.14) จะเปลี่ยนเป็นพลังงานศักย์ของสปริงตำแหน่ง s คือ

$$E_p = \frac{1}{2}kS^2 \dots\dots\dots(5.15)$$

5.5 การอนุรักษ์พลังงานกล

5.5.1 งานเนื่องจากแรงอนุรักษ์

แรงที่ทำให้เกิดงานโดยงานของแรงนั้นไม่ขึ้นกับเส้นทางการเคลื่อนที่ เช่น แรงโน้มถ่วง และแรงสปริง เรียกว่า แรงอนุรักษ์ ส่วนแรงเสียดทาน แรงดึง หรือแรงเสียดทานเป็นแรงไม่อนุรักษ์

5.5.2 กฎ การอนุรักษ์พลังงานกล

กฎการอนุรักษ์พลังงาน หมายถึง พลังงานกลรวมของระบบ ณ ตำแหน่งใด ๆ ย่อมมีค่าคงเดิมเสมอ

เมื่อ $E_{\text{กล}}$ คือผลรวมของพลังงานทั้งหมดที่ตำแหน่งเริ่มต้น

$E_{\text{กล}}$ คือผลรวมของพลังงานทั้งหมดที่ตำแหน่งสุดท้าย

จะได้ว่า พลังงานกลรวมที่ตำแหน่งเริ่มต้น ($E_{\text{กล}}$) = พลังงานกลรวมที่ตำแหน่งสุดท้าย ($E_{\text{กล}}$)

$$\frac{1}{2}mv_1^2 + mgh_1 = \frac{1}{2}mv_2^2 + mgh_2 \dots\dots\dots(5.16)$$

$$\frac{1}{2}ks_1^2 + mgh_1 = \frac{1}{2}ks_2^2 + mgh_2 \dots\dots\dots(5.17)$$

$$\frac{1}{2}mv_1^2 + \frac{1}{2}ks_1^2 = \frac{1}{2}mv_2^2 + \frac{1}{2}ks_2^2 \dots\dots\dots(5.18)$$

ถ้ามีแรงกระทำต่อวัตถุ เช่น แรงเสียดทาน แรงดึง F หรือแรงอื่นใดที่ไม่อนุรักษ์ในการคำนวณโดยใช้กฎการอนุรักษ์พลังงาน จะต้องชดเชยงานที่เพิ่มขึ้น(บวกงานที่เพิ่มขึ้น) หรือ ชดเชยงานที่สูญเสีย (ลบงานที่สูญเสีย) ดังสมการ

$$E_{\text{กล}} + W_F - W_f = E_{\text{กล}} \dots\dots\dots(5.19)$$

เมื่อ W_F แทน งานที่มาดึงหรือผลัก

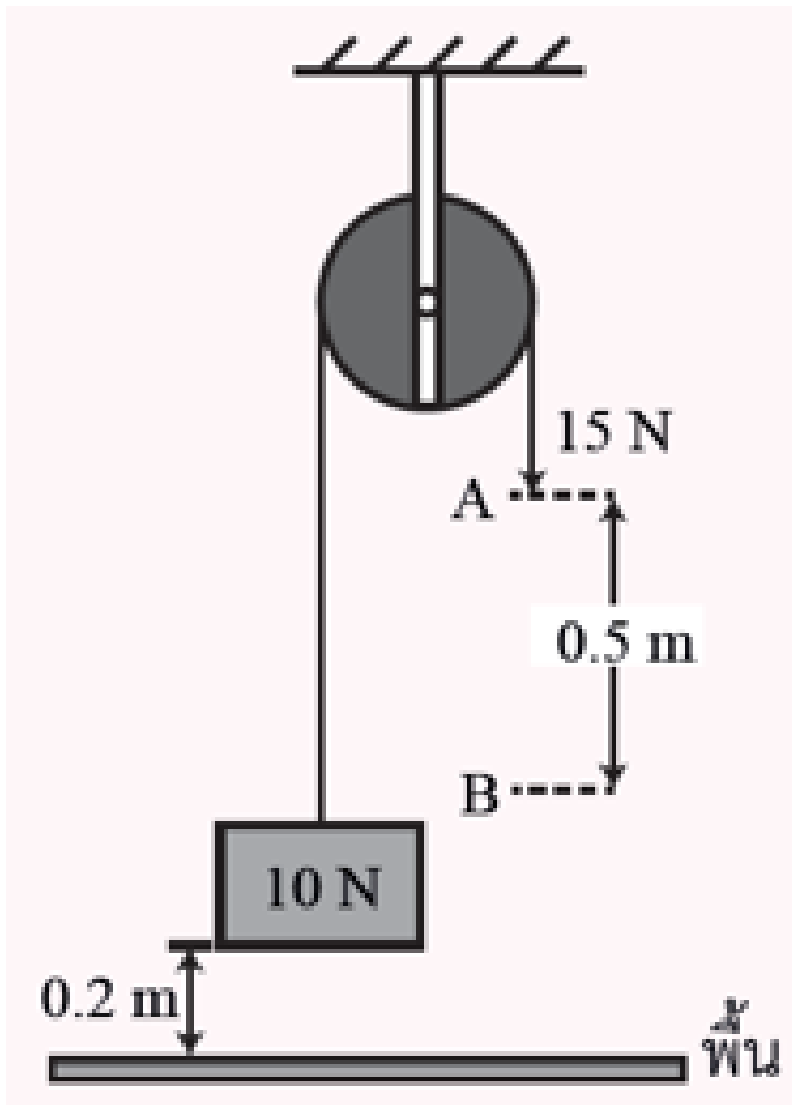
W_f แทน งานของแรงที่มาต้าน

11. รถยนต์มวล 1,000 กิโลกรัม วิ่งด้วยอัตราเร็วคงตัวได้ระยะทาง 0.9 กิโลเมตร ในเวลา $\frac{1}{2}$ นาที พลังงาน
จลน์ของรถยนต์คันนี้เป็นเท่าใด

12. วัตถุหนัก 10 นิวตัน อยู่สูงจากพื้น 0.2 เมตร ปลายเชือกข้างหนึ่งผูกกับวัตถุคล่องผ่านรอกสั้นเมื่อใช้แรง 15 นิวตัน ดึงปลายเชือกอีกข้างจากตำแหน่ง A ถึงตำแหน่ง B ซึ่งห่างกัน 0.5 เมตร ดังรูป ขณะปลายเชือกถึงตำแหน่ง B วัตถุมีพลังงานศักย์โน้มถ่วงเท่าใด (ให้พื้นเป็นระดับอ้างอิง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

13. สปริงตัวหนึ่งมีค่าคงตัวสปริง 100 นิวตันต่อเมตร ถูกกดให้สั้นลง 5 เซนติเมตร พลังงานศักย์ในสปริงมีค่าเท่าใด

14. วัตถุมวล 1 กิโลกรัม อัตราเร็ว 2 เมตรต่อวินาที ต่อมามีอัตราเร็วเป็น 3 เมตรต่อวินาที งานที่ทำต่อวัตถุ
ค่าเท่าใด

15. ผลไม้มวล 0.1 กิโลกรัมตกจากที่สูง 5 เมตร เมื่อตกได้ครึ่งทางผลไม้มีพลังงานจลน์เท่าใด

16. ลูกตุ้มมวล 0.2 กิโลกรัม ผูกกับเส้นเชือกยาว 2.0 เมตร ปลายอีกข้างแขวนไว้กับเพดาน ถ้าออกแรงดึงลูกตุ้มให้สูงขึ้น 0.6 เมตร แล้วปล่อยให้ลูกตุ้มแกว่ง จงหา
- ก. พลังงานศักย์โน้มถ่วงของลูกตุ้มที่สูงขึ้นจากจุดต่ำสุด
 - ข. พลังงานจลน์ของลูกตุ้มเมื่อผ่านจุดต่ำสุด

17. นำเส้นเชือกยาว 2 เมตร ผูกลูกตุ้มมวล 4.0 กิโลกรัมที่ปลายข้างหนึ่ง ถ้าจับปลายเชือกอีกข้างหนึ่งแกว่งให้วัตถุเคลื่อนที่เป็นวงกลมในระนาบตั้ง ถ้าที่จุดสูงสุด ลูกตุ้มมีอัตราเร็ว 10 เมตรต่อวินาที จงหาอัตราเร็วของลูกตุ้มที่จุดต่ำสุด

18. นักกายกรรมหนัก 600 นิวตัน ไต่เชือกที่แขวนอยู่ในแนวตั้งขึ้นไปสูง 10 เมตร จากพื้นดิน จงหา
- ก. งานที่นักกายกรรมทำเมื่อถึงจุดสูงสุด
 - ข. กำลังเฉลี่ยที่เขาใช้ ถ้าอัตราเร็วเฉลี่ยในการไต่เชือกของเขาเท่ากับ 0.50 เมตรต่อวินาที
 - ค. พลังงานจลน์เฉลี่ยขณะที่เขากำลังเคลื่อนที่
 - ง. พลังงานศักย์โน้มถ่วงเมื่อเขาอยู่ที่จุดสูง 10 เมตร จากพื้นดิน

5.6 เครื่องกล (Machines)

เครื่องกล ได้แก่ อุปกรณ์ที่ช่วยให้การทำงานสะดวกขึ้นหรือง่ายขึ้น เช่น คาน ลิ่ม รอก พื้นเอียง สกรู ดึงและเพลา เป็นต้น

5.6.1 ประสิทธิภาพของเครื่องกล

$$\text{ประสิทธิภาพของเครื่องกล} = \frac{\text{งานที่ได้รับจากเครื่องกล}}{\text{งานที่ให้กับเครื่องกล}} \times 100\%$$

$$\text{Eff} = \frac{W_{out}}{W_{in}} \times 100\%$$

ประสิทธิภาพของเครื่องกลเท่ากับ 1 หมายถึง ไม่มีการสูญเสียพลังงาน ประสิทธิภาพเป็น 100 %

ประสิทธิภาพของเครื่องกลน้อยกว่า 1 หมายถึง มีการสูญเสียพลังงาน และมีประสิทธิภานน้อยกว่า 100 %

5.6.2 หลักการของงานกับเครื่องกลอย่างง่าย

งานที่ให้กับเครื่องกล = งานที่ได้รับจากเครื่องกล + งานของแรงเสียดทาน (งานที่สูญเสียบไป)

ในกรณีแรงเสียดทานมีค่าน้อยมาก หรือเครื่องกลมีประสิทธิภาพ 100 เปอร์เซ็นต์ การผ่อนแรงของเครื่องกล พิจารณาได้จากอัตราส่วนระหว่างขนาดของแรงที่ได้จากเครื่องกล (F_{out}) ต่อขนาดของแรงที่ให้กับเครื่องกล (F_{in}) เรียกการได้เปรียบเชิงกล ($M.A.$) ดังสมการ

$$M.A. = \frac{F_{out}}{F_{in}}$$

หรือหาได้จากอัตราส่วนระหว่างระยะทางที่เราออกแรงทำงาน (S_{in}) ต่อระยะทางของงานที่ได้ (S_{out})

$$M.A. = \frac{S_{in}}{S_{out}}$$

โดยถ้า $M.A. > 1$ แสดงว่าเครื่องกลนั้นช่วยผ่อนแรง

$M.A. \leq 1$ แสดงว่าเครื่องกลนั้นไม่ช่วยผ่อนแรง

รอก

รูป 5.6 รอกเดี่ยวตายตัว

งานที่ให้กับรอก = งานที่ได้รับจากรอก

$$F_s = mgs$$

การได้เปรียบเชิงกลของรอกเดี่ยวตายตัว เขียนได้ดังสมการ

$$M.A. = \frac{mg}{F} = 1$$

งานที่ให้กับรอก = งานที่ได้รับจากรอก

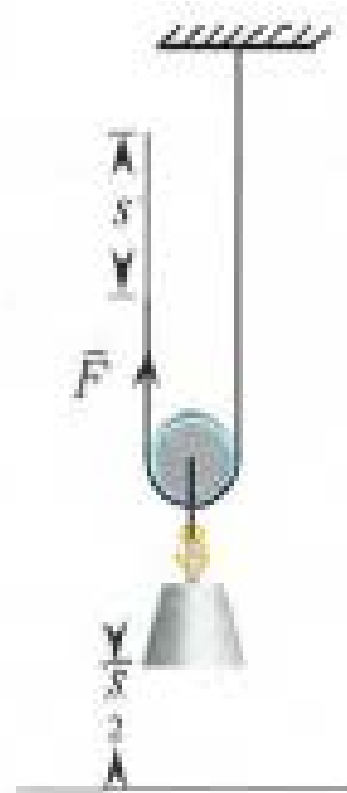
$$F_s = mg\left(\frac{s}{2}\right)$$

การได้เปรียบเชิงกลของรอกเดี่ยวเคลื่อนที่ เขียนได้ดังสมการ

$$M.A. = \frac{F_{out}}{F_{in}} = \frac{mg}{F} = \frac{mg}{\frac{mg}{2}} = 2$$

$$M.A. = \frac{S_{in}}{S_{out}} = \frac{s}{\frac{s}{2}} = 2$$

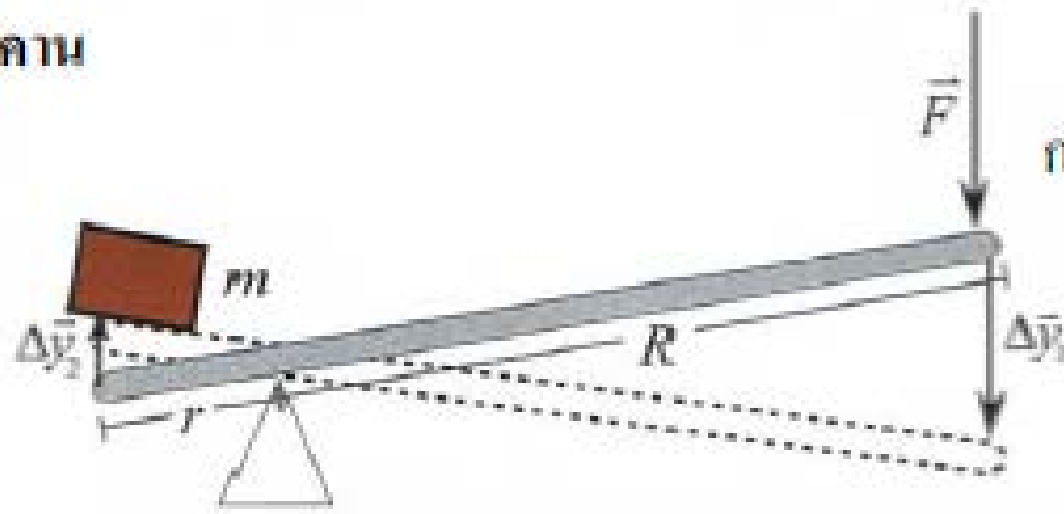
หรือ

รูป 5.7 รอกเดี่ยวเคลื่อนที่

คาน

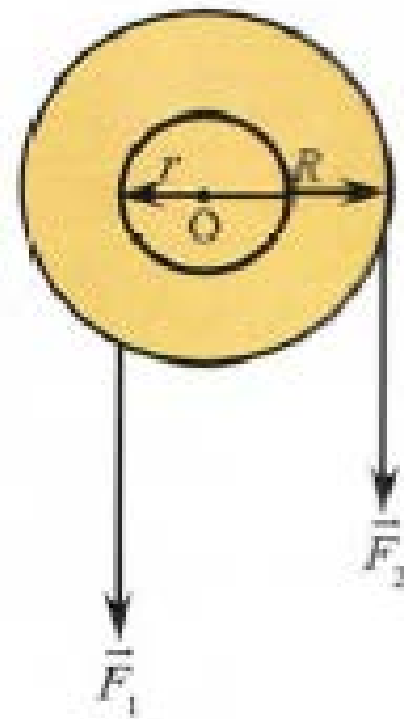

การได้เปรียบเชิงกลของคาน เขียนได้ดังสมการ

$$M.A. = \frac{mg}{F} = \frac{R}{r}$$

รูป 5.8 ตัวอย่างเครื่องกลประเภทคาน

ล้อกับเพลา

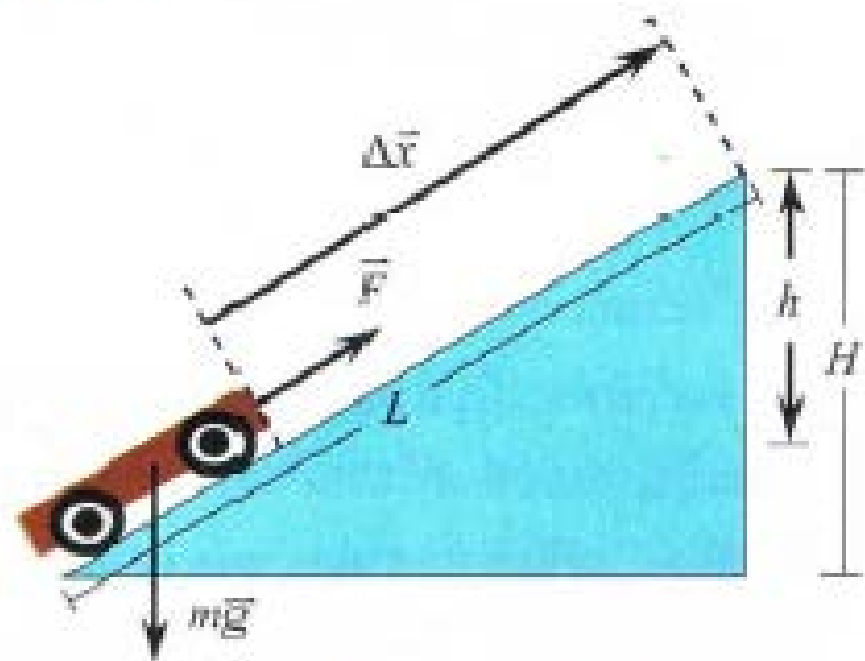
การได้เปรียบเชิงกลของล้อกับเพลา เขียนได้ดังสมการ

$$M.A. = \frac{F_2}{F_1} = \frac{R}{r}$$

รูป 5.9 ล้อกับเพลา

พื้นเอียง

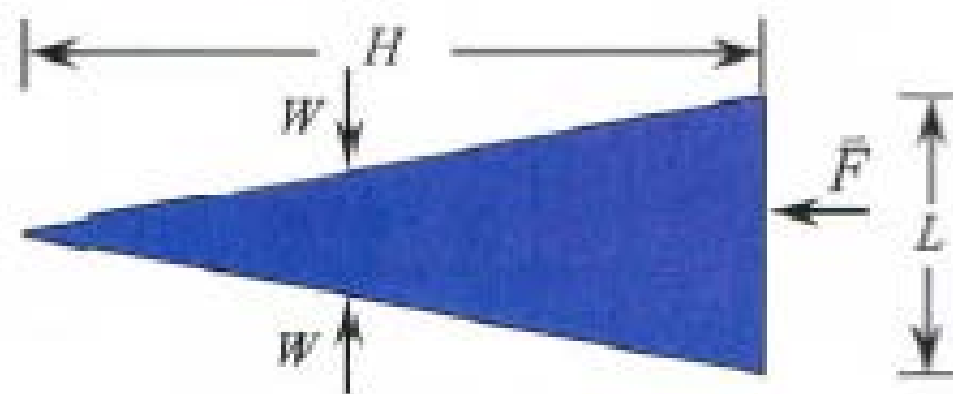

รูป 5.10 พื้นเอียง

การ ได้เปรียบเชิงกลของพื้นเอียง เขียน ได้ดังสมการ

$$M.A. = \frac{mg}{F} = \frac{L}{H}$$

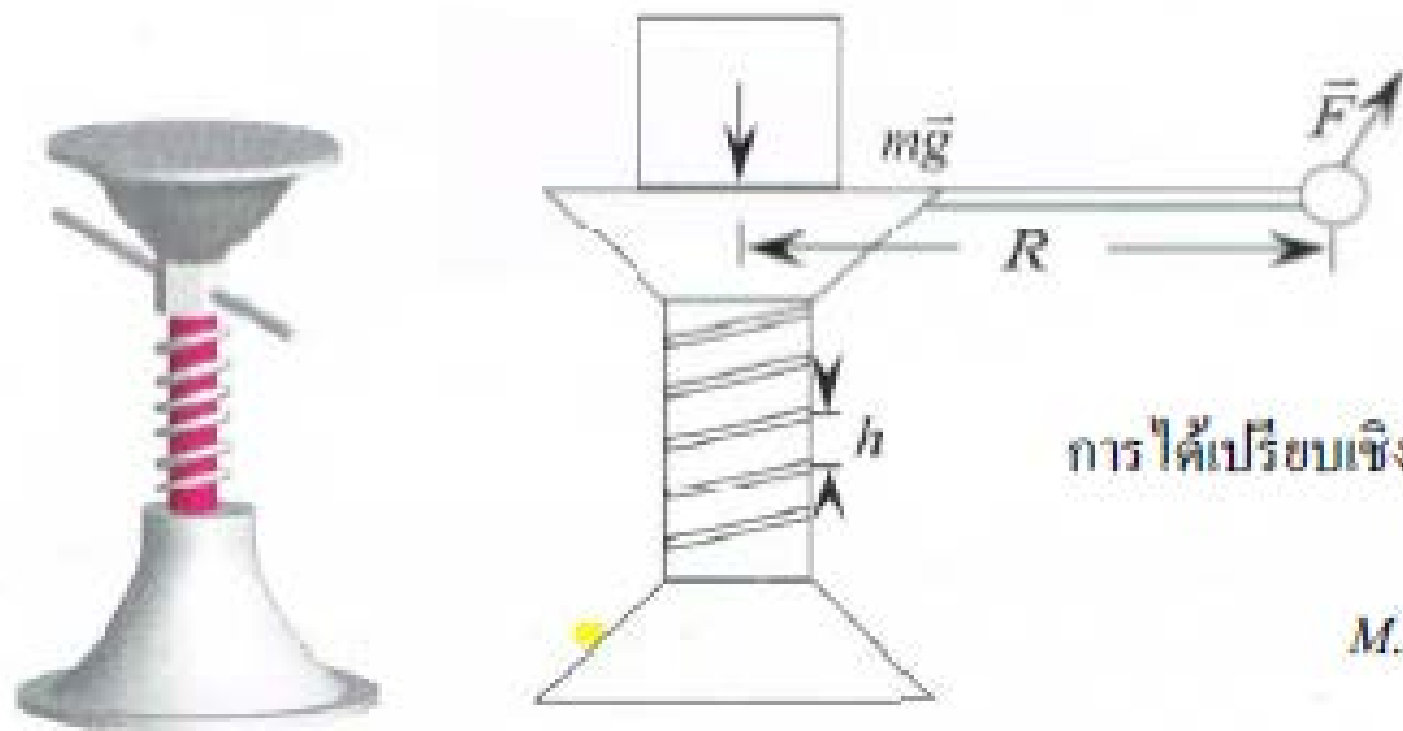
ค้อน

การ ได้เปรียบเชิงกลของค้อน เขียน ได้ดังสมการ

$$M.A. = \frac{W}{F} = \frac{H}{L}$$

สกรู

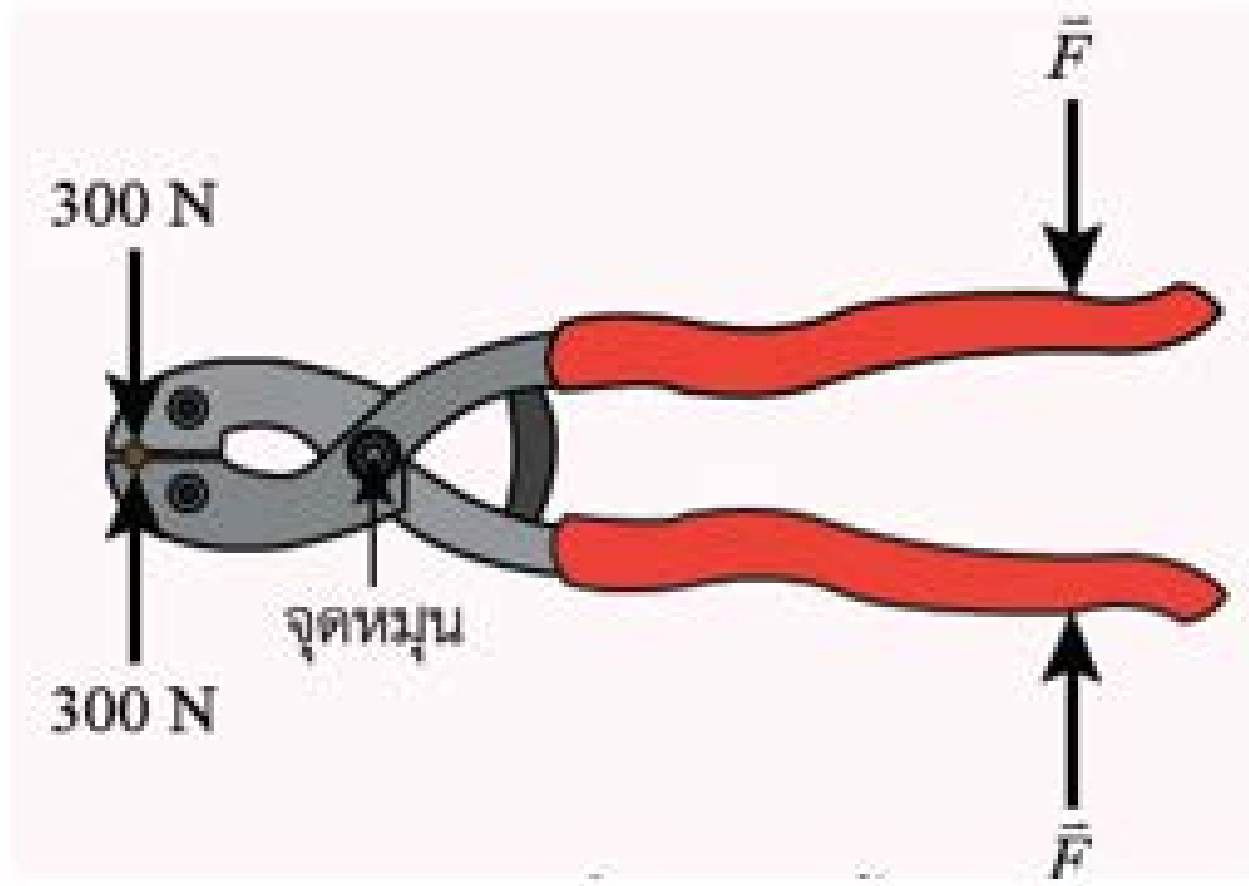

รูป 5.10 สกรู

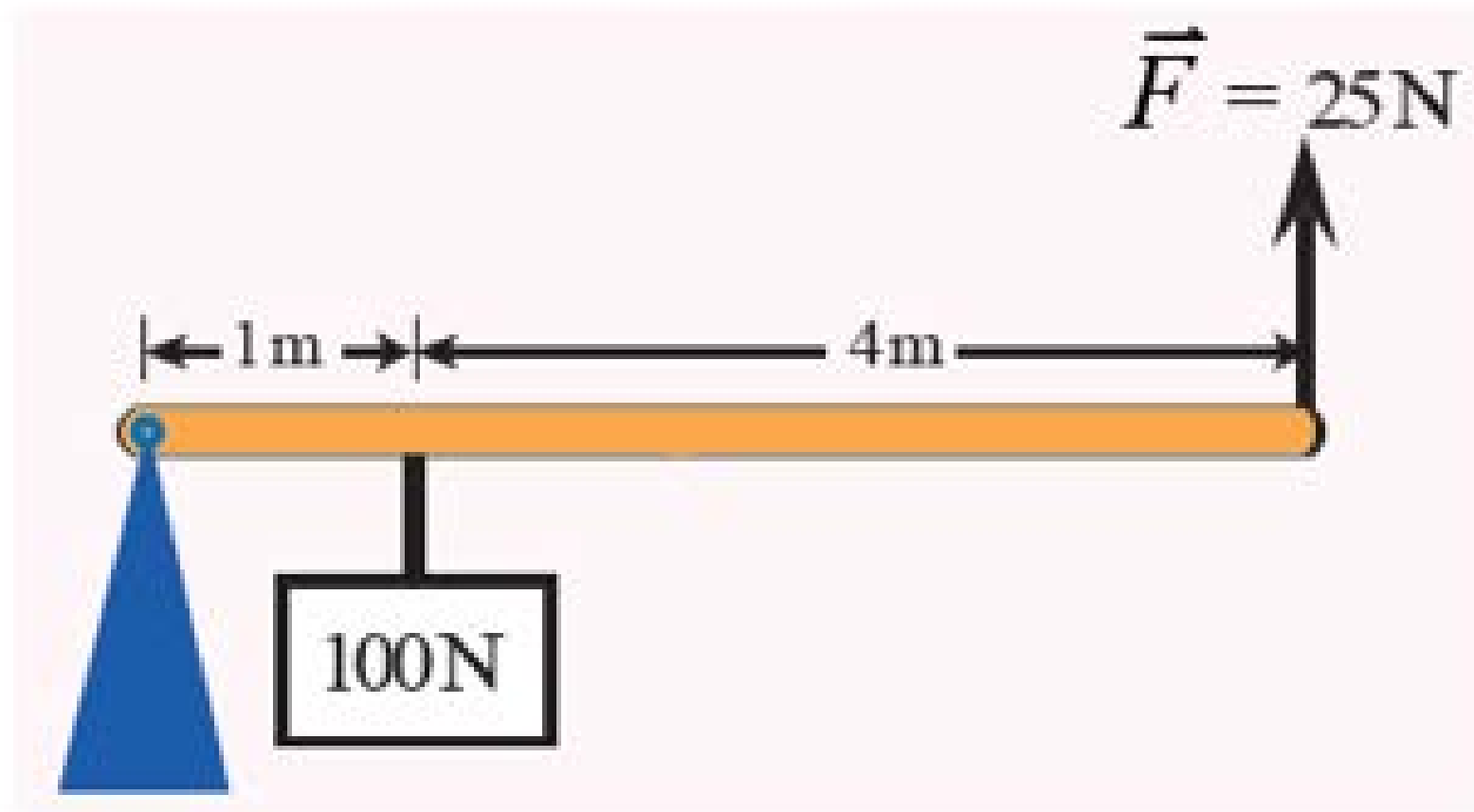
การ ได้เปรียบเชิงกลของสกรู เขียน ได้ดังสมการ

$$M.A. = \frac{mg}{F} = \frac{2\pi R}{h}$$

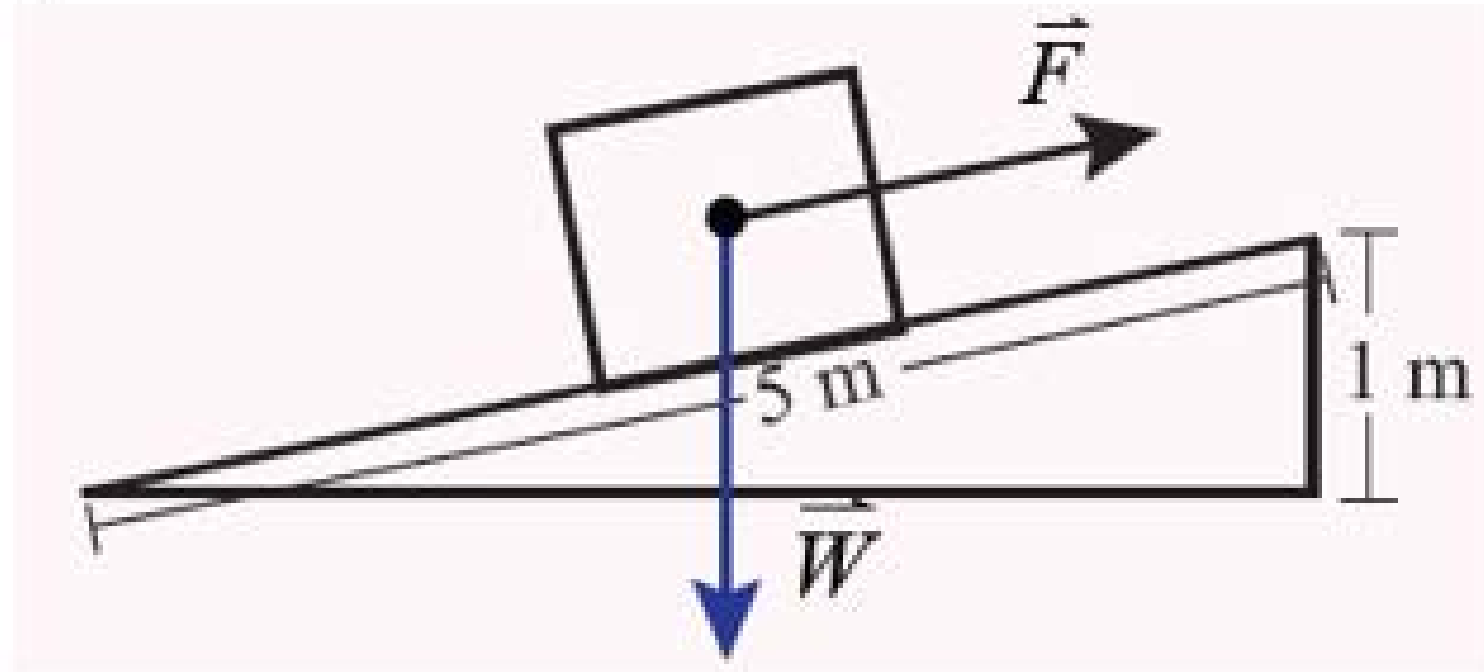
19. กรรไกรตัดลวดมีระยะระหว่างลวดและจุดหมุน 15 เซนติเมตร ดังรูป ถ้าต้องการตัดลวดที่ทนแรงกระทำ
ได้ 300 นิวตัน จะต้องออกแรงกด F อย่างน้อยเท่าใด ลวดจึงจะขาด

20. จากรูป จงหาการได้เปรียบเชิงกลและประสิทธิภาพของคานเบา

21. จากรูป จงหาการได้เปรียบเชิงกลของพื้นเอียงที่ยาว 5 เมตร สูง 1 เมตร และถ้าวัตถุมีน้ำหนัก 200 นิวตัน ถูกแรง \vec{F} ขนาด 50 นิวตันกระทำให้เคลื่อนที่ไปตามพื้นเอียง จงหาประสิทธิภาพของพื้นเอียง

22. จากรูป จงหาการได้เปรียบเชิงกลของล้อและเฟลา และถ้าล้อกับเฟลาไม่มีความผิด และล้อนีรัศมี 0.3 เมตร เฟลามีรัศมีเท่าใด

